

Direktoratet for
samfunnsikkerhet
og beredskap

Rapport

Befolkningsundersøkelse om klimatilpasning

2007

Befolkningsundersøkelse om klimatilpasning

2007

Innhold

Forord	5
1 Innledning	7
1.1 Bakgrunn og formål	7
1.2 Om undersøkelsen	7
1.3 Rapportering	7
2 Hovedresultater	9
2.1 Konsekvenser av klimaendringene	9
2.2 Bekymring for konsekvenser av klimaendringene	11
2.3 Effekt av klimaendringer på lokalmiljøet	12
2.4 Sikring av egen eiendom	13
2.5 Kommunale planer for å møte konsekvensene	14
2.6 Behov for informasjon	15
Vedlegg 1: Grafikk av resultatene brutt ned på undergrupper	17
Konsekvenser av klimaendringene	17
Bekymring for konsekvenser av klimaendringene	20
Effekt av klimaendringer på lokalmiljøet	22
Sikring av egen eiendom	24
Kommunale planer for å møte konsekvensene	26
Behov for informasjon	28
Vedlegg 2: Spørreskjema	31

Forord

Klimaendringer forventes å medføre stadig større konsekvenser for store deler av samfunnet vårt og vil også berøre den enkelte. Denne befolkningsundersøkelsen viser at befolkningen har høy bevissthet om at klimaendringer påvirker samfunnet. Videre viser resultatene at det er en forventning til at ansvarlige myndigheter sørger for at vi er forberedt på å møte konsekvensene av klimaendringene. Dette understreker viktigheten av at myndigheter og virksomheter nå kommer igang med tilpasningsarbeidet.

Klimatilpasning Norge er en nasjonal satsning for å legge til rette for at de ansvarlige sektorer og forvaltningsnivåer skal kunne ivareta oppgaver knyttet til klimatilpasning på en best mulig måte. Sekretariatsfunksjonen som er lagt til DSB har fått i oppgave å ivareta det praktiske tilretteleggingsarbeidet. Oversikt og kartlegging, som denne undersøkelsen er en del av, inngår i dette arbeidet. Denne kartleggingen, sammen med tilsvarende undersøkelser av status for klimatilpasning på regional og kommunalt nivå, vil tilsammen si oss noe om kunnskap og holdinger til klimaendringer. Det vil også gi et innblikk i status for hva som er gjort eller planlegges av praktiske tiltak for å møte klimaendringer. Disse undersøkelsene vil gjøres årlig slik at man vil kunne følge utviklingen over tid. På den måten vil kartleggingene gi en viktig indikasjon på om det arbeidet som gjøres for å legge til rette for klimatilpasning faktisk virker.

Tilpasningsarbeidet i flere sektorer, fylker og kommuner er allerede i gang. Målet må være at alle relevante virksomheter er robuste ovenfor klimaendringer. Gjennom et systematisk og koordinert arbeid for å nå dette målet bør det også være håp om at noe av den bekymringen som uttrykkes gjennom denne undersøkelsen, erstattes av trygget om at samfunnet vil tåle de effektene klimaendringer kan få for Norge.

Jon A. Lea
direktør

1 Innledning

1.1 Bakgrunn og formål

Klimaendringer berører nær sagt alle deler av samfunnet. Det vil kreve at sektorer og ulike forvaltningsnivåer kartlegger, planlegger og iverksetter tiltak for at samfunnet som helhet står robust overfor endrede rammebetingelser.

For å legge til rette for et klimatilpasset samfunn ble Klimatilpasning Norge etablert våren 2007. Klimatilpasning Norge er en satsning hvor tretten departementer arbeider sammen for å sikre helhet og koordinering i det nasjonale tilpasningsarbeidet. Departementsgruppen ledes av Miljøverndepartementet. De praktiske oppgavene knyttet til satsningen ivaretas av en sekretariatsfunksjon, som er lagt til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). En viktig oppgave i dette arbeidet er å kartlegge status for klimatilpasning, for å bidra til helhetlig oversikt over holdninger og forventninger, planlegging og tiltak både i befolkningen og i forvaltningen.

Denne befolkningsundersøkelsen gir et bilde av den norske befolkningens bevissthet og holdninger til klimaendringer. Den peker også på forventninger til lokale myndigheters planlegging og informasjonsvirkosomhet knyttet til å tilpasse av samfunnet til klimaendringer.

Befolkningsundersøkelsen danner sammen med kartlegging på fylkes- og kommunenivå et utgangspunkt for årlige undersøkelser som vil gi verdifull informasjon om utviklingen i status for klimatilpasningsarbeidet i Norge.

1.2 Om undersøkelsen

Grunnlaget for undersøkelsen er en representativ og landsomfattende befolkningsundersøkelse. Undersøkelsene er gjort som en egen måling hvor det kun har blitt stilt spørsmål vedrørende klimatilpasning. Intervjuene er gjennomført på telefon med en utvalgsstørrelse på 2000. Dette gir landsrepresentative data med muligheter for nedbrytninger på viktige undergrupper, blant annet på fylkesnivå.

1.3 Rapportering

I rapporten blir hovedfunnene kommentert, samt at det pekes på forskjeller mellom ulike undergrupper. Funnene og forskjellene det kommenteres på er signifikante.

Grafiske fremstillinger av resultatene brutt ned på undergrupper er vist i vedlegg 1.

Vedlegg 2 viser de spørsmål som er stilt i undersøkelsen.

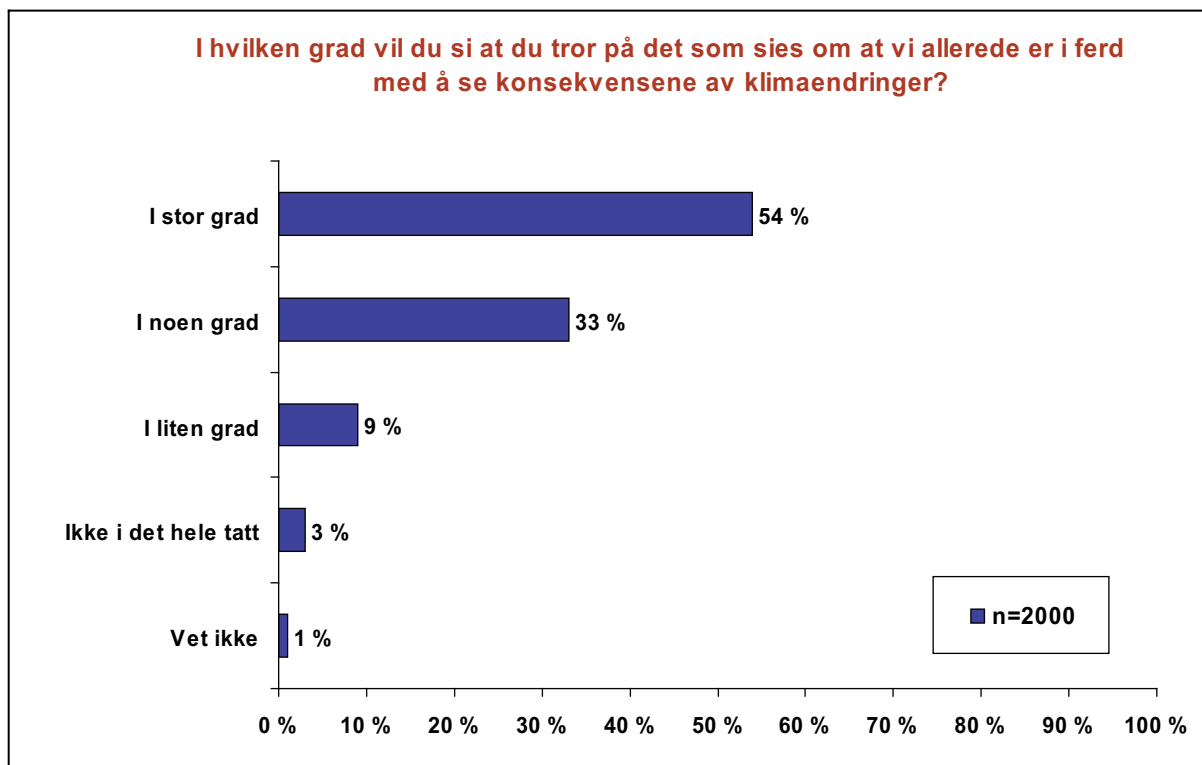
DSB er ansvarlig for rapporten.

Acceptus AS har gjennomført datainnsamling og statistisk tilrettelegging av grunnlagsmateriale i undersøkelsen i 2007.

2 Hovedresultater

2.1 Konsekvenser av klimaendringene

Første spørsmål i undersøkelsen har som formål å fange opp i hvilken grad befolkningen opplever at vi allerede har begynt å se konsekvensene av klimaendringer.

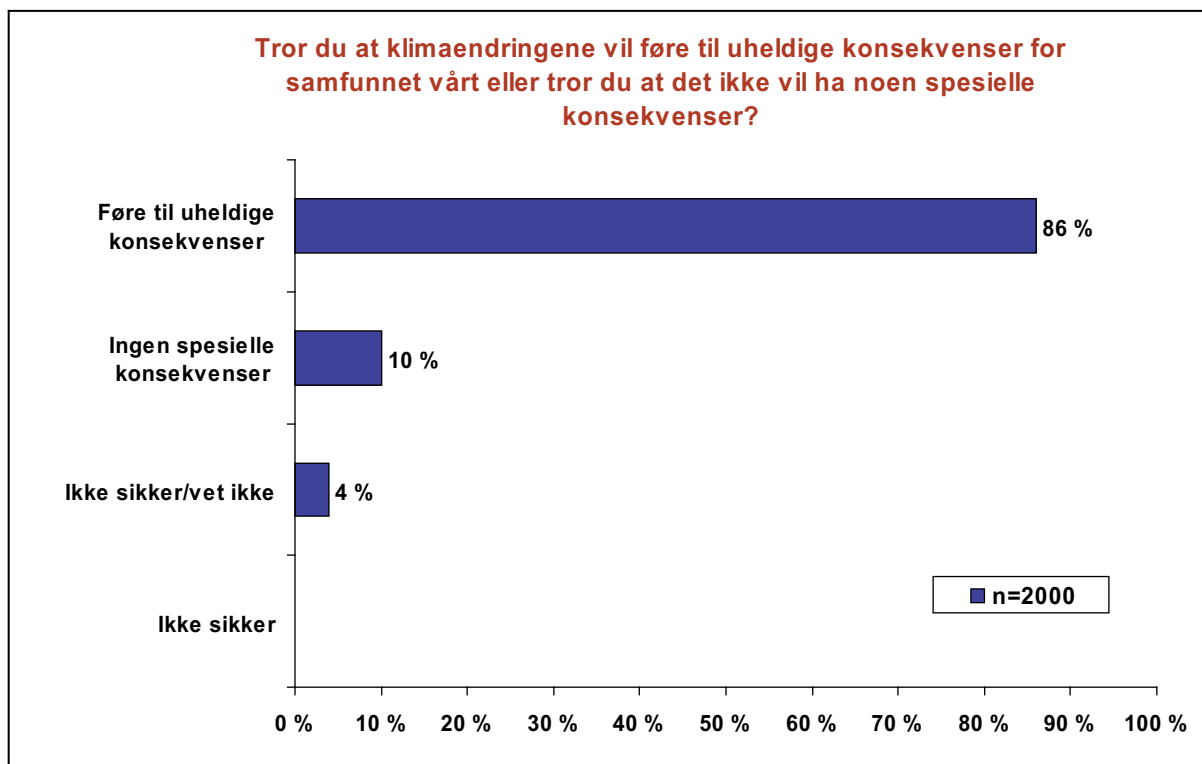

Figur 1. Vurdering av i hvilken grad vi er i ferd med å se konsekvensene av klimaendringer.

Hovedfunn:

- Et stort flertall av befolkningen – 87 prosent – mener at vi allerede ser konsekvensene av klimaendringer, og har svart *i stor* eller *i noen grad* på dette spørsmålet. Over halvparten – hele 54 prosent – har svart *i stor grad*, mens kun 4 prosent har svart *ikke i det hele tatt* eller *vet ikke*.
- Andelen som har svart *i stor* eller *i noen grad* er høyere blant kvinner enn menn. Henholdsvis 91 mot 83 prosent.
- Eldre personer mener i mindre grad enn yngre at vi er ferd med å se konsekvensene av klimaendringene allerede. Med stigende alder er det en økende andel som oppgir at vi *i liten grad* eller *ikke i det hele tatt* har begynt å se konsekvenser av klimaendringene.
- Personer med høyere utdanning opplever i større grad enn de med lavere utdanning at vi nå ser konsekvensene av klimaendringer.

Formålet med neste spørsmål er å kartlegge om befolkningen tror konsekvensene av klimaendringene vil være uheldige eller ikke.

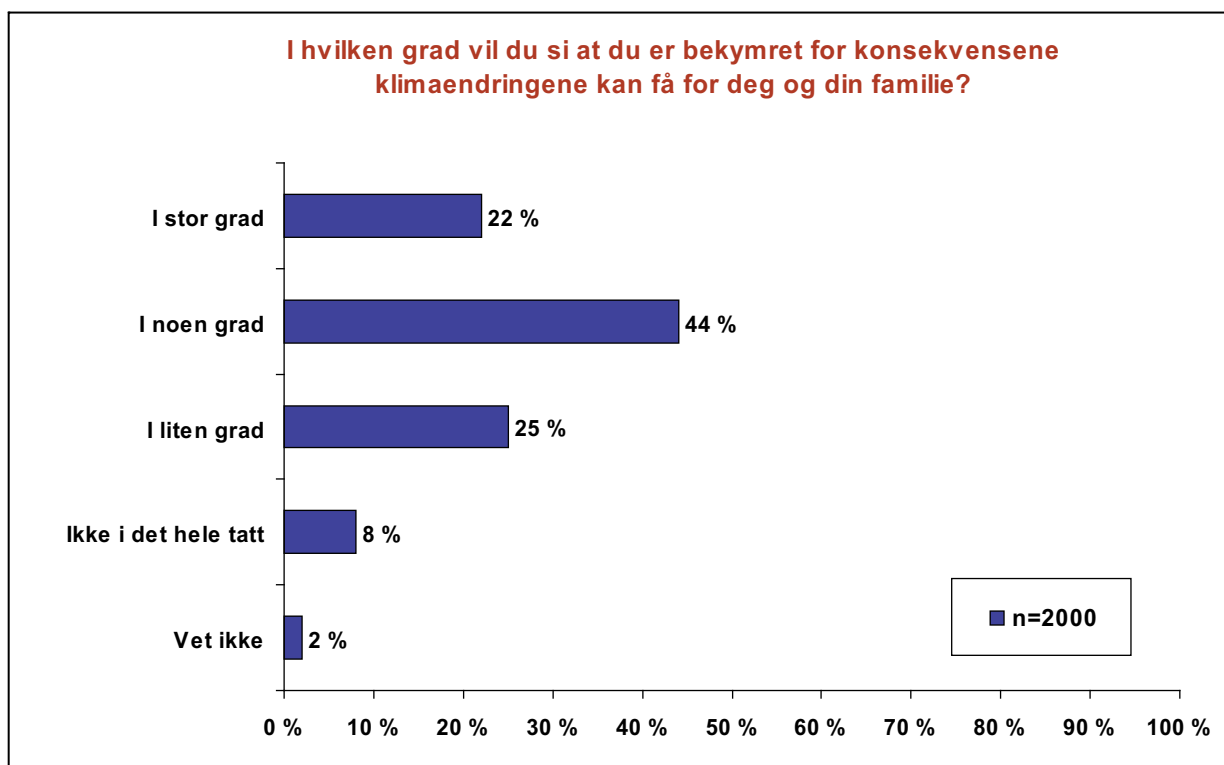
Figur 2. Andel som mener at klimaendringene vil føre til uheldige konsekvenser.

Hovedfunn:

- Nesten 9 av 10 personer mener at klimaendringene vil føre til uheldige konsekvenser for samfunnet vårt.
- Kvinner tror i noe større grad enn menn at klimaendringene vil føre til uheldige konsekvenser. Henholdsvis 90 prosent blant kvinnene mot 82 prosent blant mennene.
- Alder og utdanning slår også ut. Folk under 40 år og folk med høyere utdanning tror i større grad at vi vil oppleve uheldige konsekvenser av klimaendringene.

2.2 Bekymring for konsekvenser av klimaendringene

Målingen hadde også til hensikt å kartlegge om konsekvenser av klimaendringer er noe folk er bekymret for.

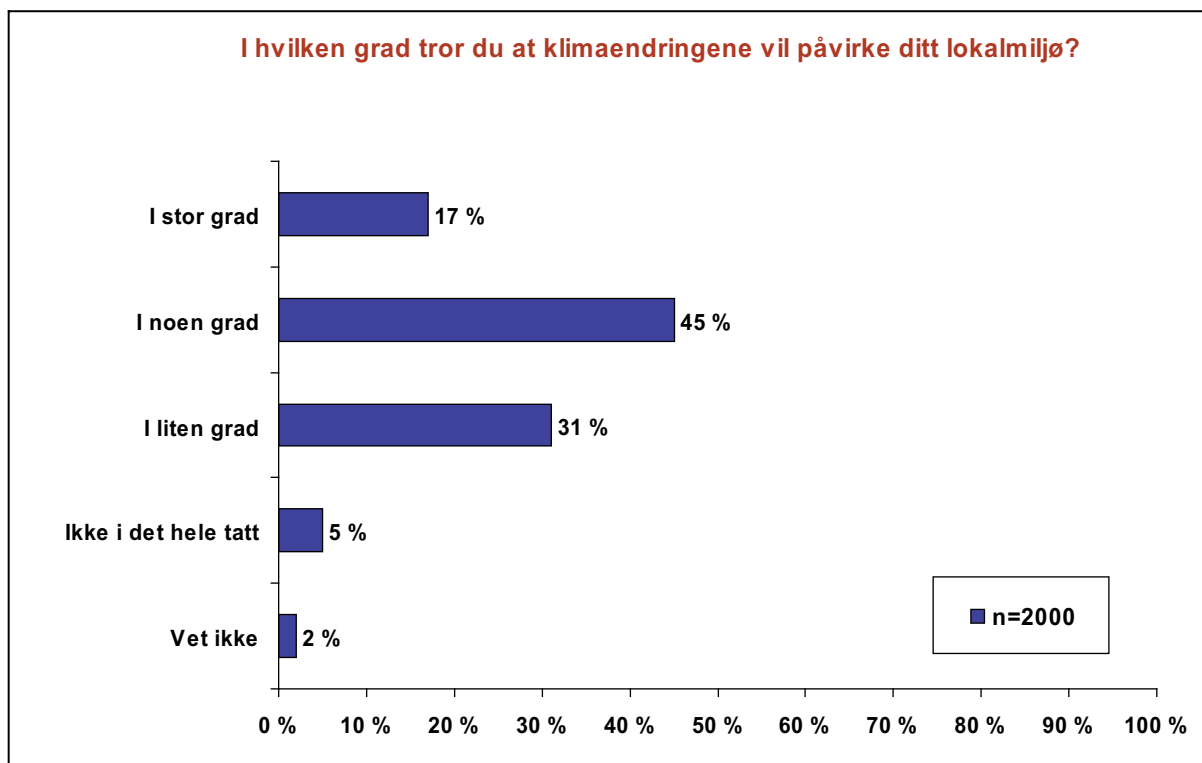
Figur 3. Grad av bekymring for om klimaendringene vil få konsekvenser for en selv og sin familie.

Hovedfunn:

- To tredeler av befolkningen svarer at de *i stor* eller *i noen grad* er bekymret for de konsekvensene klimaendringene kan få for en selv og ens familie. Kun 8 prosent oppgir at de *ikke* er bekymret *i det hele tatt*.
- Også på dette spørsmålet finner vi forskjell mellom menn og kvinner. 73 prosent av kvinnene sier at de *i stor* eller *i noen grad* er bekymret for konsekvensene klimaendringene kan få for en selv eller familien. Tilsvarende andel for menn er 59 prosent.
- Det er mindre forskjeller mellom aldergruppene, men personer som er 50 år eller eldre er noe mindre bekymret enn de under 50.
- Vi finner relativt store forskjeller med hensyn til utdannelsesbakgrunn. Blant personer med høyere utdanning oppgir 73 prosent at de *i stor* eller *i noen grad* er bekymret for konsekvensene av klimaendringene i forhold til seg selv og sin familie. For personer med lavere utdanning er det kun 54 prosent som oppgir det samme.

2.3 Effekt av klimaendringer på lokalmiljøet

Etter å ha blitt spurt om grad av bekymring fikk respondentene spørsmål om de tror at deres eget lokalmiljø vil bli påvirket av klimaendringene.

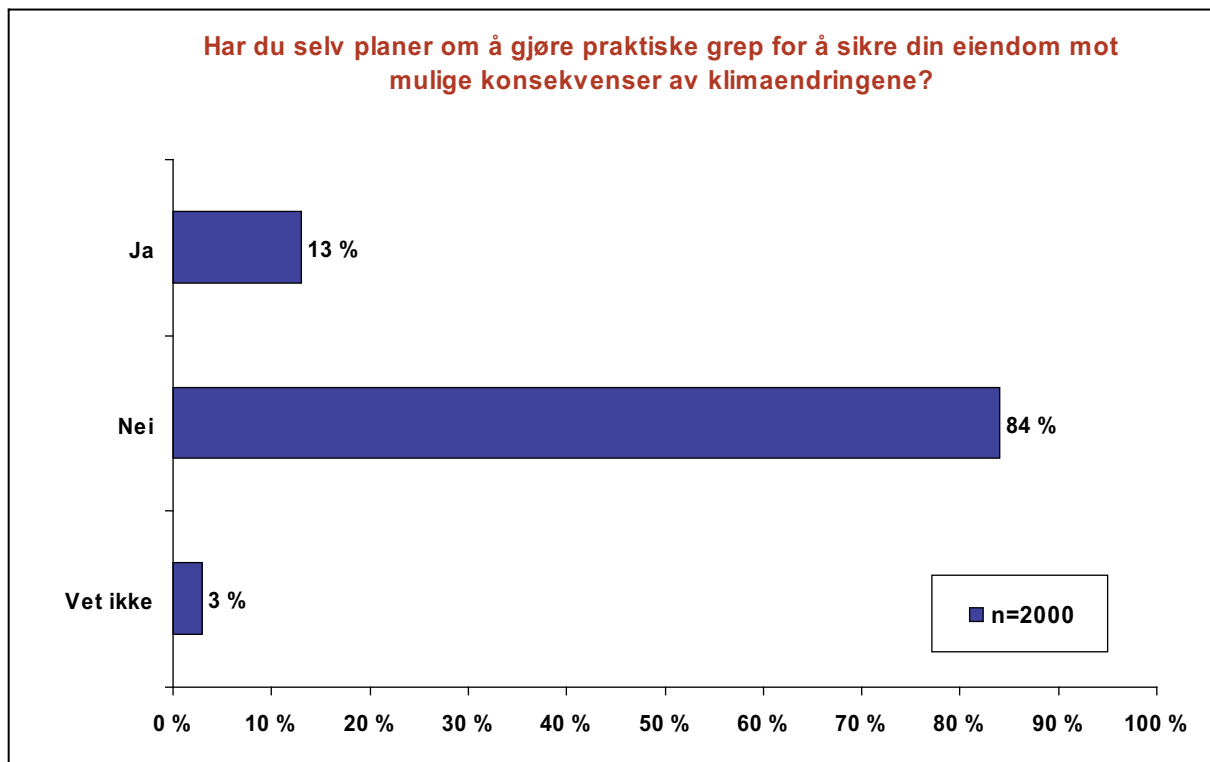
Figur 4. Andel som tror at klimaendringene vil påvirke lokalmiljøet.

Hovedfunn:

- En klar majoritet av befolkningen tror at de vil merke effekten av klimaendringene på sitt lokalmiljø. 66 prosent har svart at de *i stor* eller *i noen grad* tror at klimaendringene vil påvirke lokalmiljøet. Kun fem prosent mener at klimaendringene *ikke* vil påvirke lokalmiljøet *i det hele tatt*.
- Vi finner den samme tendensen for dette spørsmålet som for de andre spørsmålene som er stilt i undersøkelsen. Kvinner, folk med høyere utdannelse og de yngste tror i større grad enn de øvrige at klimaendringene vil påvirke lokalmiljøet.

2.4 Sikring av egen eiendom

Det ble også stilt spørsmål om folk har konkrete planer for å sikre egen eiendom.

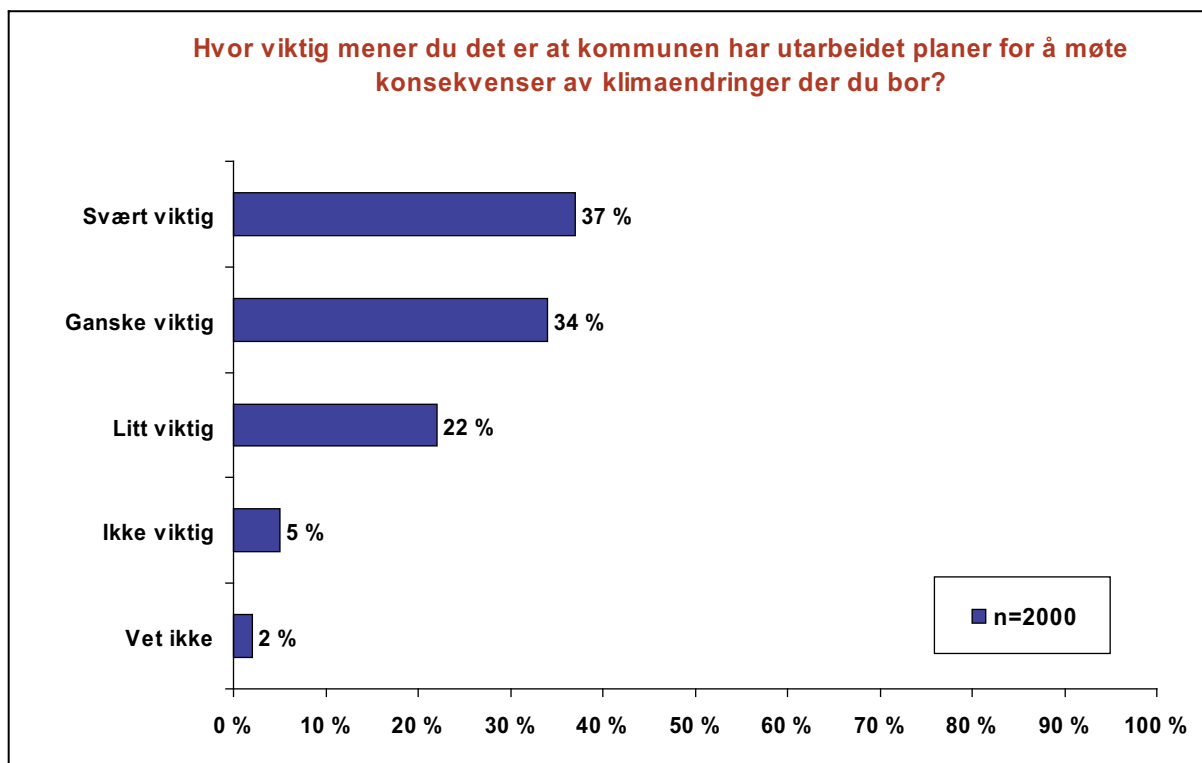
Figur 5. Andel som har planer om sikre egen eiendom mot mulige konsekvenser av klimaendringer.

Hovedfunn:

- I overkant av hver tiende person oppgir å ha konkrete planer om sikre egen eiendom mot mulige konsekvenser av klimaendringene.
- Det er ingen store forskjeller mellom ulike undergrupper, men kvinner og personer med lavere utdanning oppgir i noe større grad enn de øvrige at de kommer til å gjøre praktiske grep for å sikre egen eiendom.

2.5 Kommunale planer for å møte konsekvensene

For å kartlegge befolkningens forventning til lokale myndigheter når det gjelder klimatilpasninger, ble respondenten bedt om å gradere viktigheten av at kommunen har planer for å møte klimaendringer.

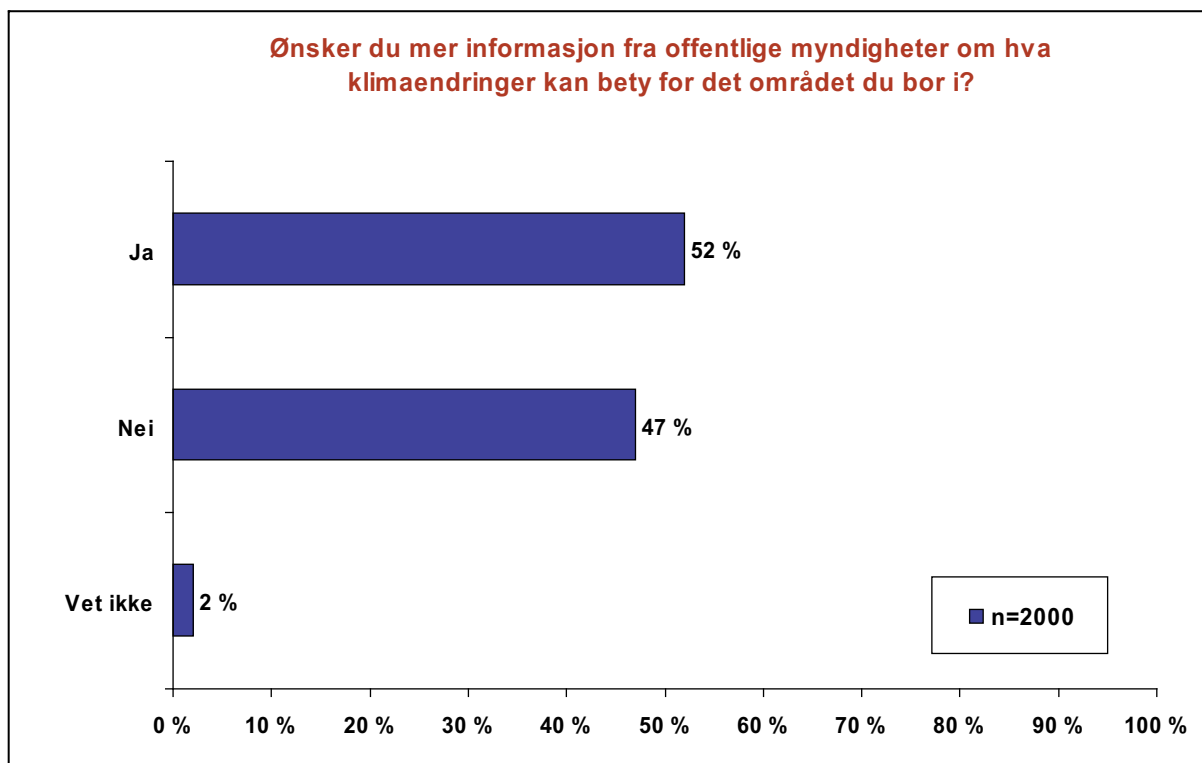
Figur 6. Andel som mener det viktig at kommunene utarbeider planer for å møte konsekvensene av klimaendringer.

Hovedfunn:

- I overkant av to tredeler mener at det er *svært viktig* eller *ganske viktig* at kommunen de bor i har utarbeidet planer for å møte konsekvenser av klimaendringene. Kun 5 prosent mener at dette *ikke* er viktig.
- Kvinner mener at dette er viktigere enn menn. 79 prosent av kvinnene har svart at det er *svært* eller *ganske viktig* at kommunen utarbeider planer for å møte konsekvensene, mens 62 prosent av mennene mener det samme.
- Det er små forskjeller mellom andre undergrupper i befolkningen.

2.6 Behov for informasjon

For å avdekke informasjonsbehov i befolkningen, ble respondenten avslutningsvis bedt om å svare på om de ønsket mer informasjon om klimaendringer.

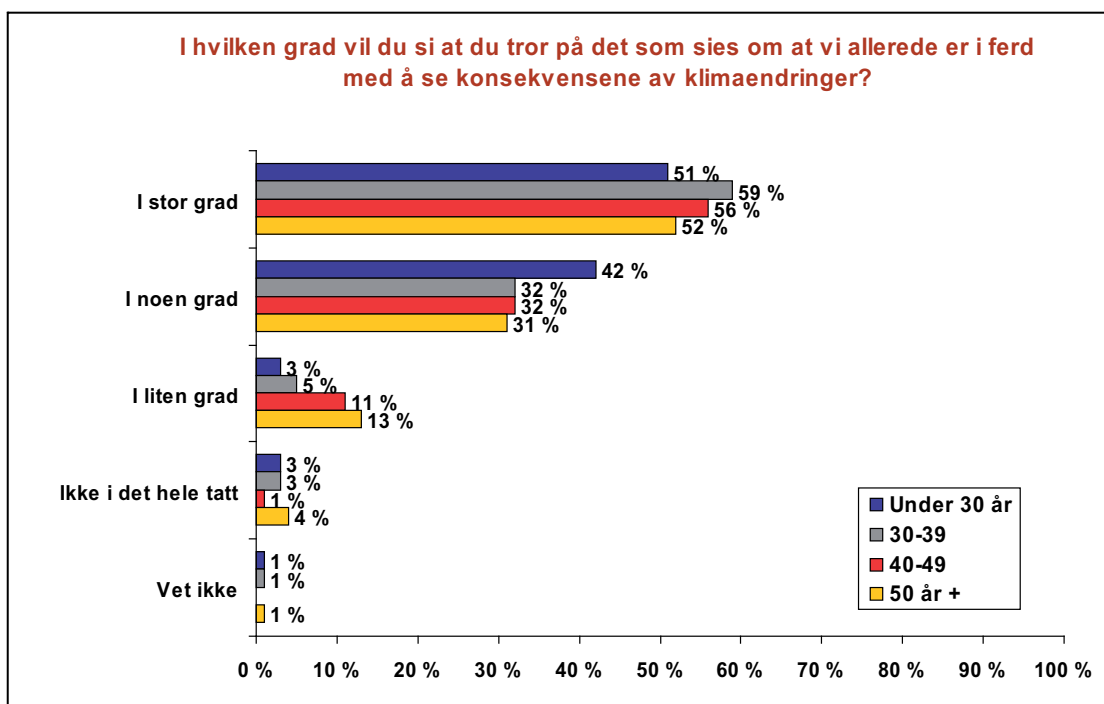
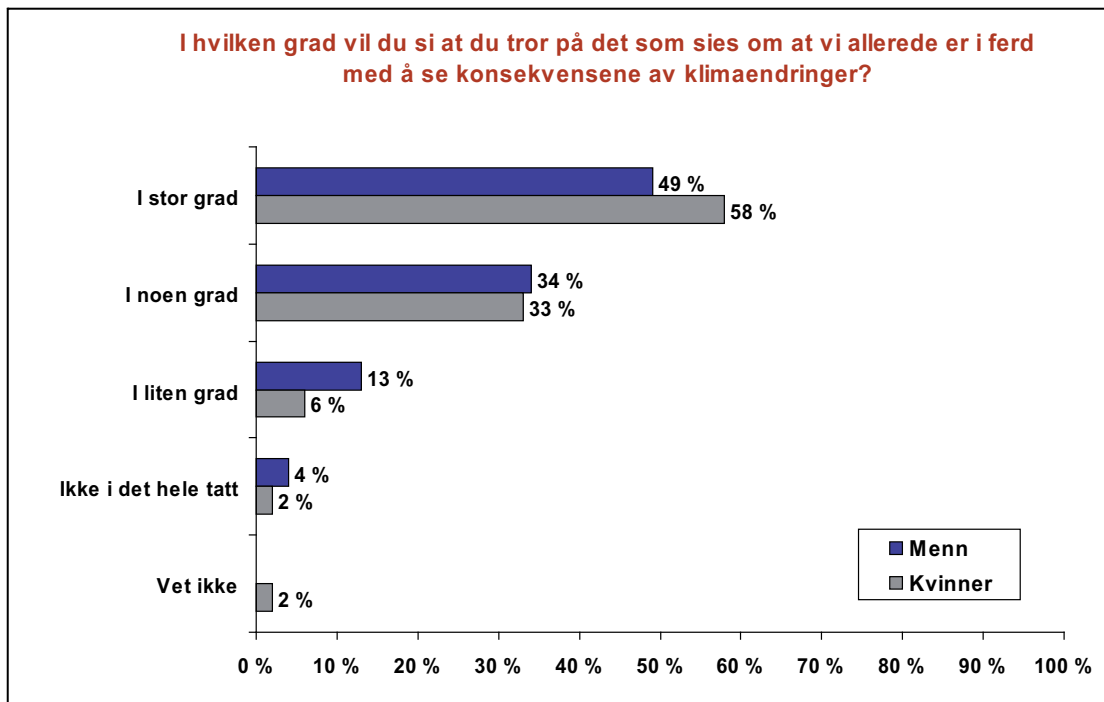
Figur 7. Andel som ønsker mer informasjon fra offentlige myndigheter.

Hovedfunn:

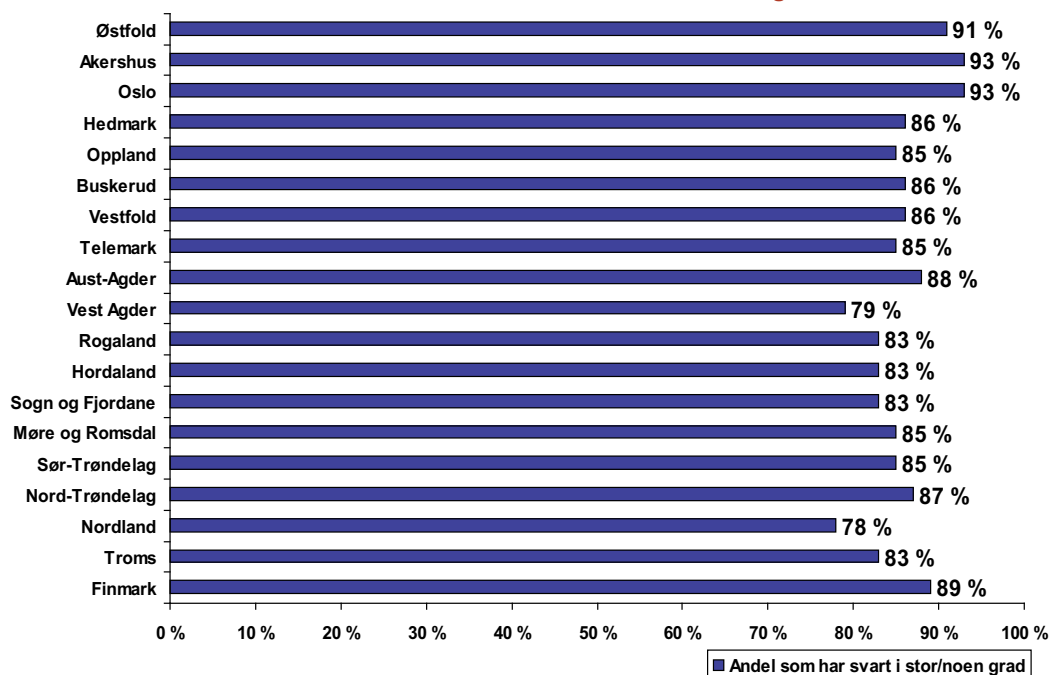
- På spørsmål om det er ønskelig med mer informasjon fra offentlige myndigheter om hva klimaendringer kan bety for området man bor i er det omtrent halvparten som etterspør dette og halvparten som ikke opplever noe spesielt behov.
- Det er ikke store forskjeller mellom ulike undergrupper, men vi ser at kvinner og yngre personer i noe større grad etterspør informasjon fra offentlige myndigheter.

Vedlegg 1: Grafikk av resultatene brutt ned på undergrupper

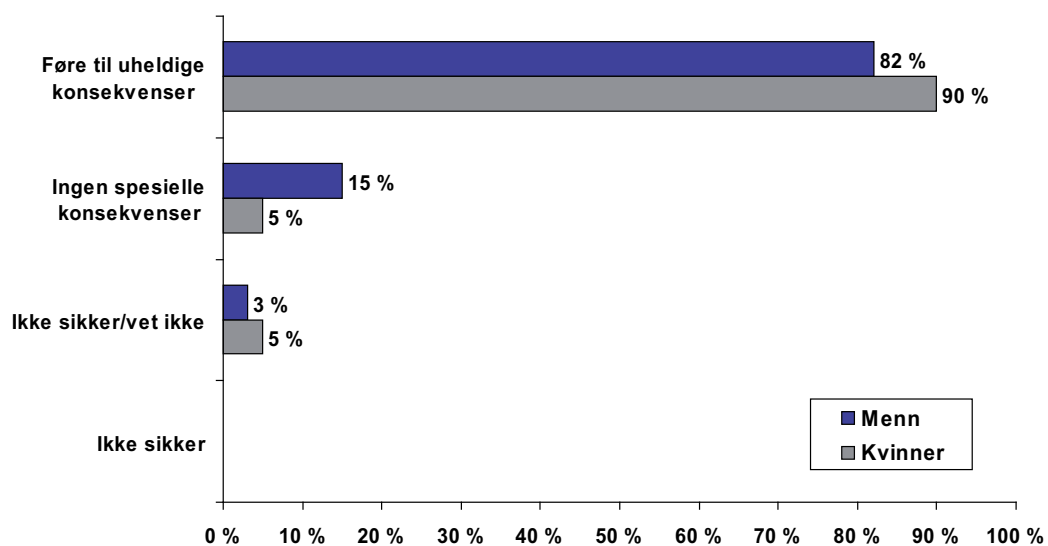
Konsekvenser av klimaendringene

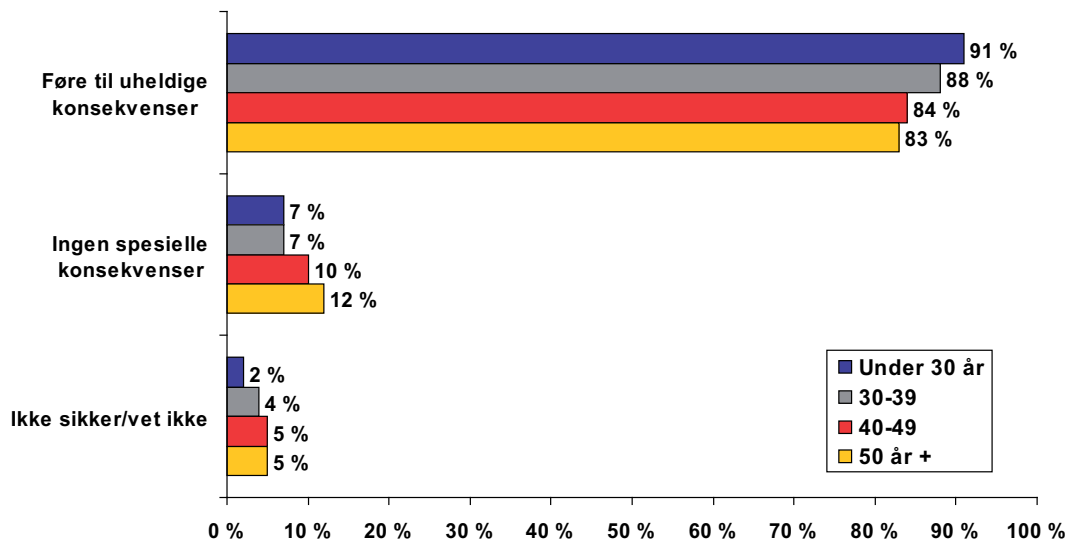
I hvilken grad vil du si at du tror på det som sies om at vi allerede er i ferd med å se konsekvensene av klimaendringer?

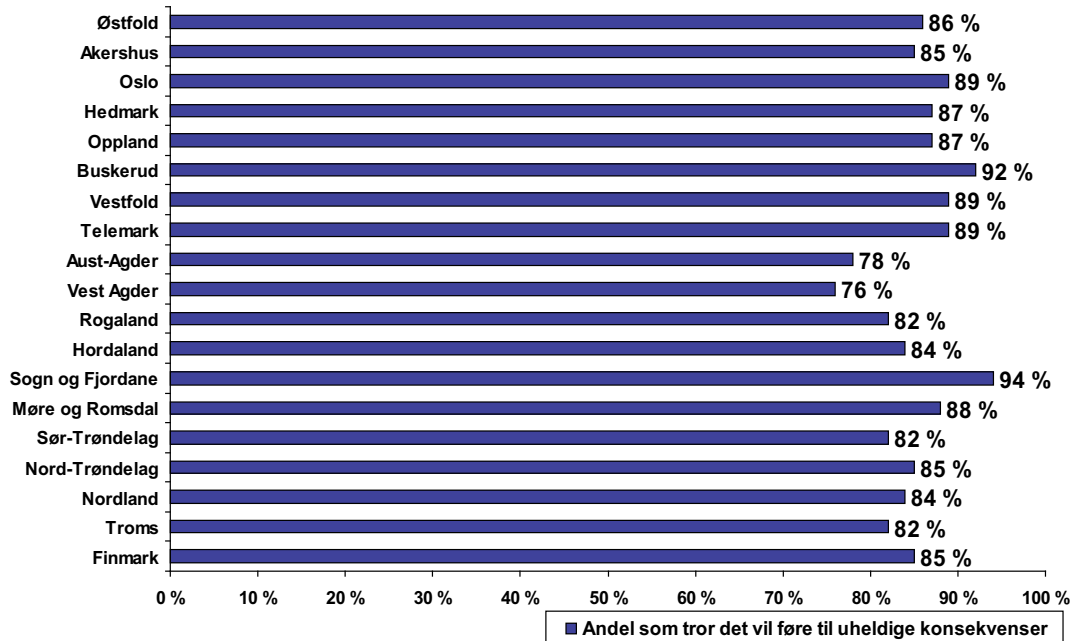
Tror du at klimaendringene vil føre til uheldige konsekvenser for samfunnet vårt eller tror du at det ikke vil ha noen spesielle konsekvenser?

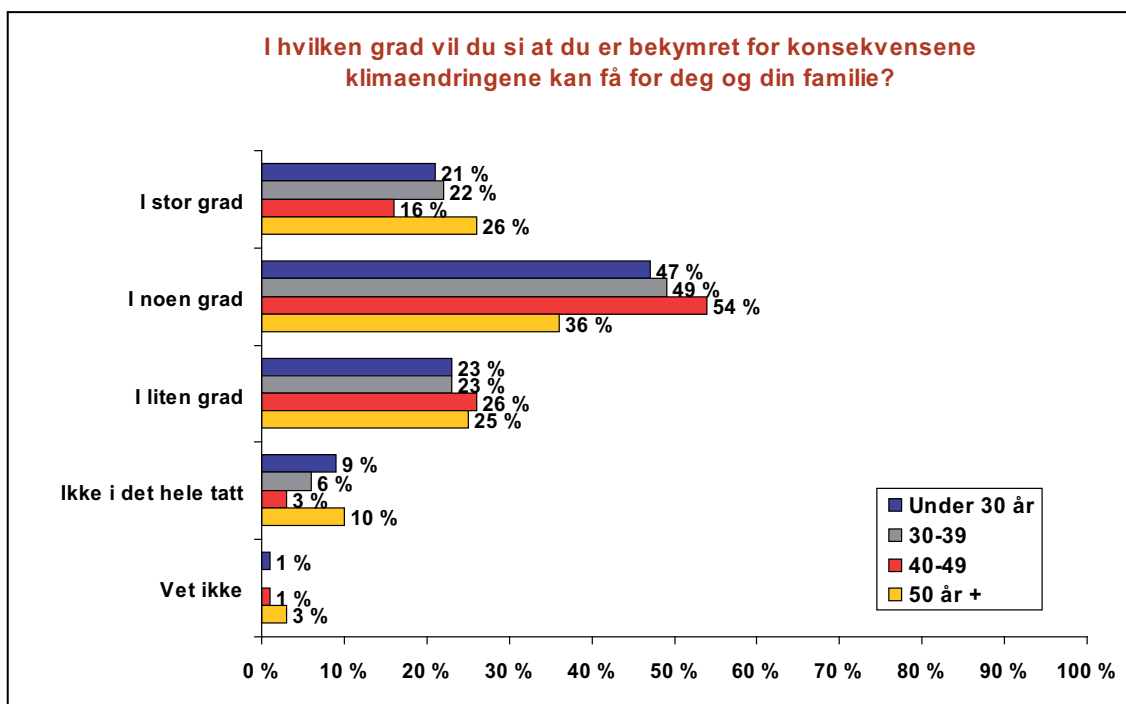
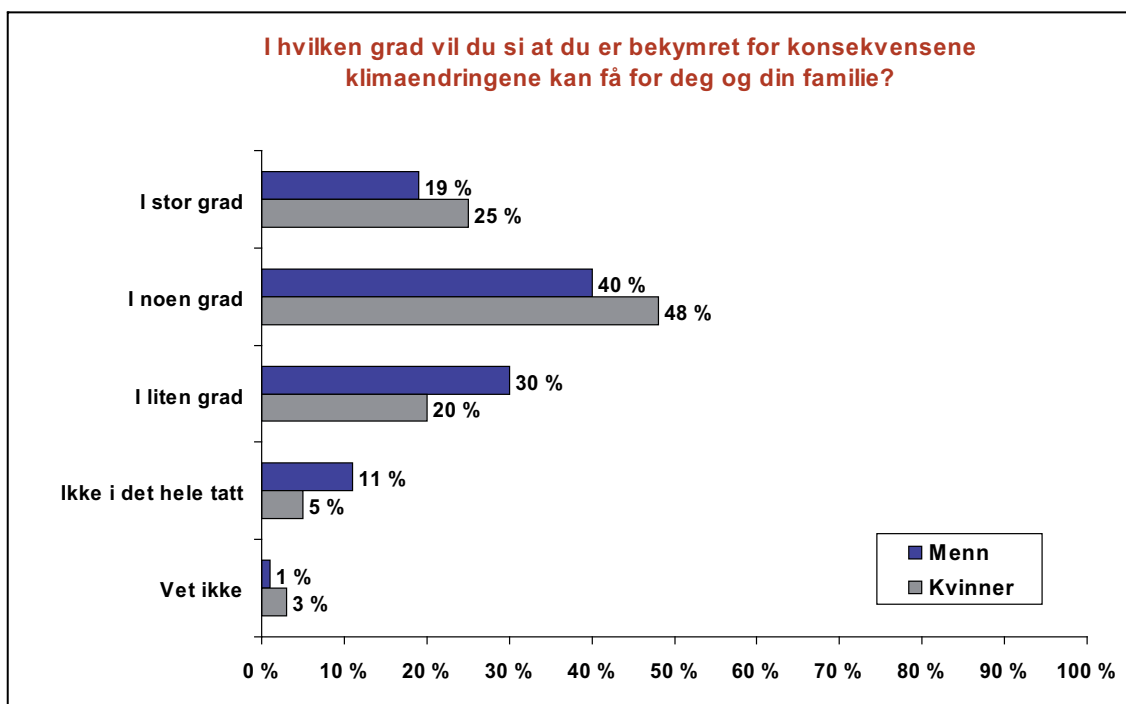
Tror du at klimaendringene vil føre til uheldige konsekvenser for samfunnet vårt eller tror du at det ikke vil ha noen spesielle konsekvenser?

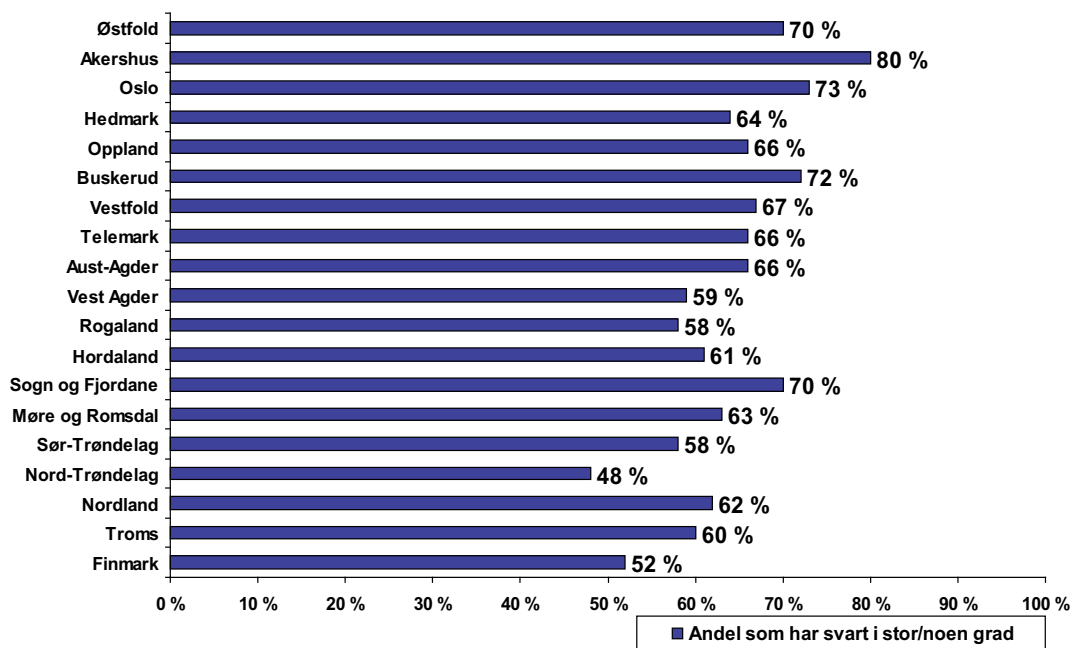
Tror du at klimaendringene vil føre til uheldige konsekvenser for samfunnet vårt eller tror du at det ikke vil ha noen spesielle konsekvenser?

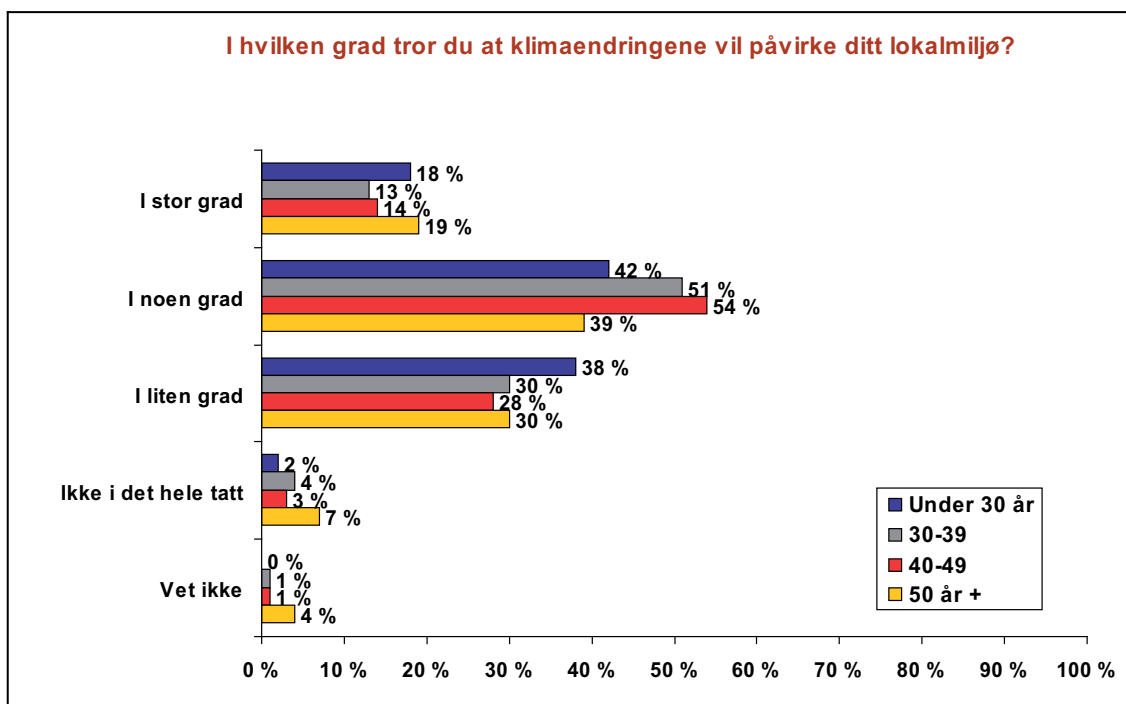
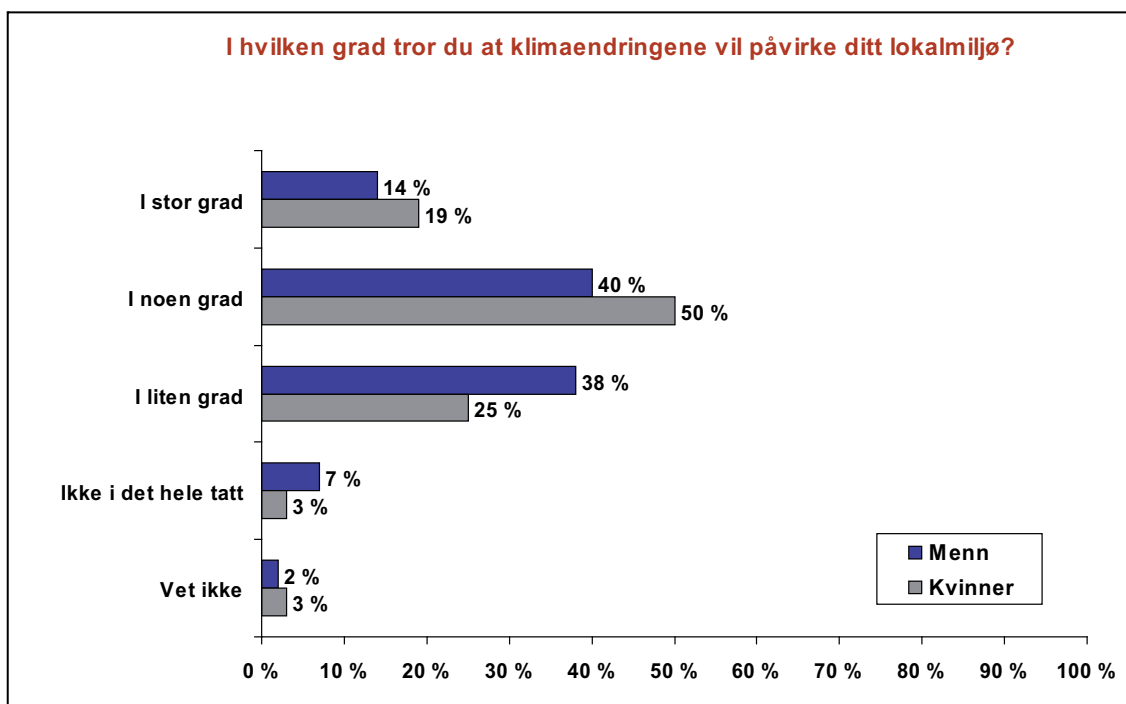
Bekymring for konsekvenser av klimaendringene

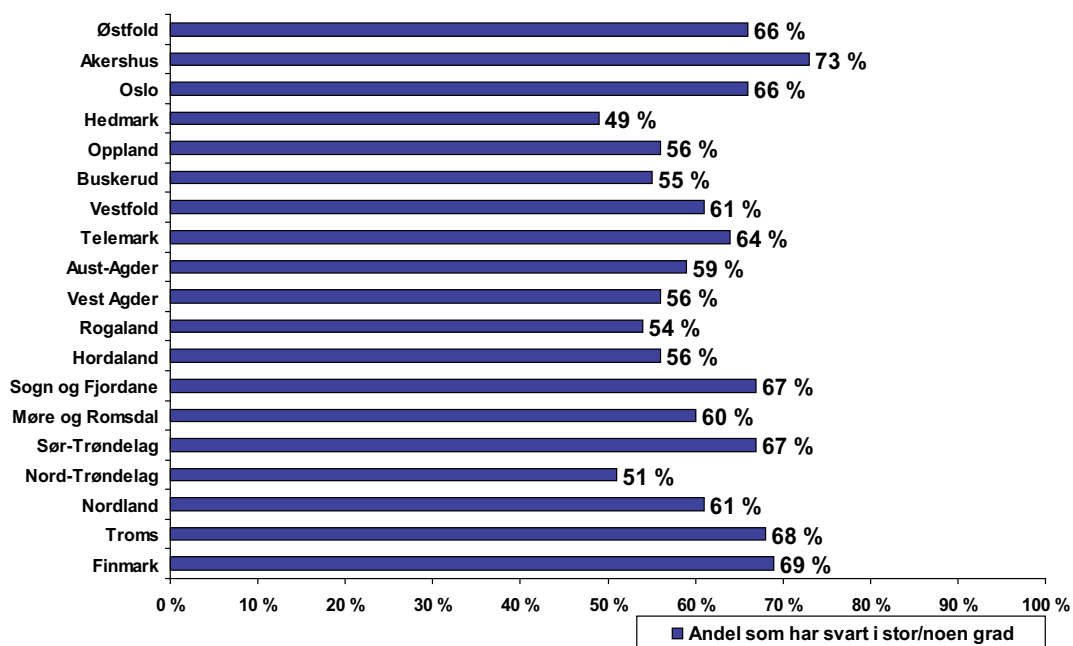
I hvilken grad vil du si at du er bekymret for konsekvensene klimaendringene kan få for deg og din familie?

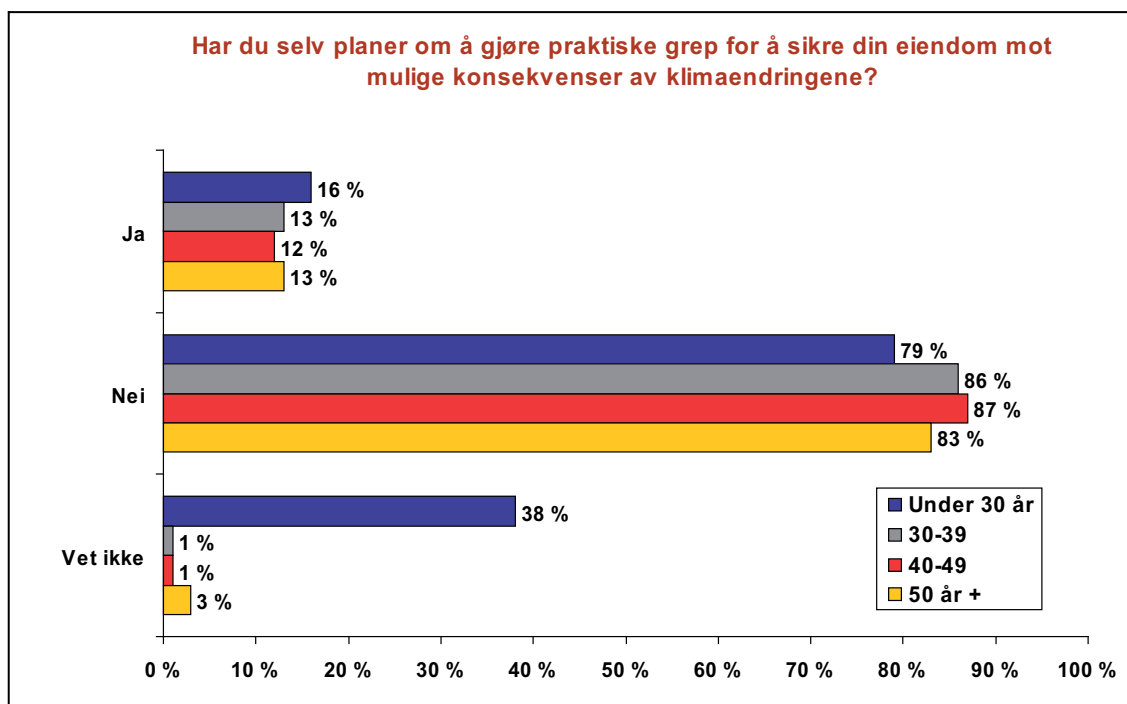
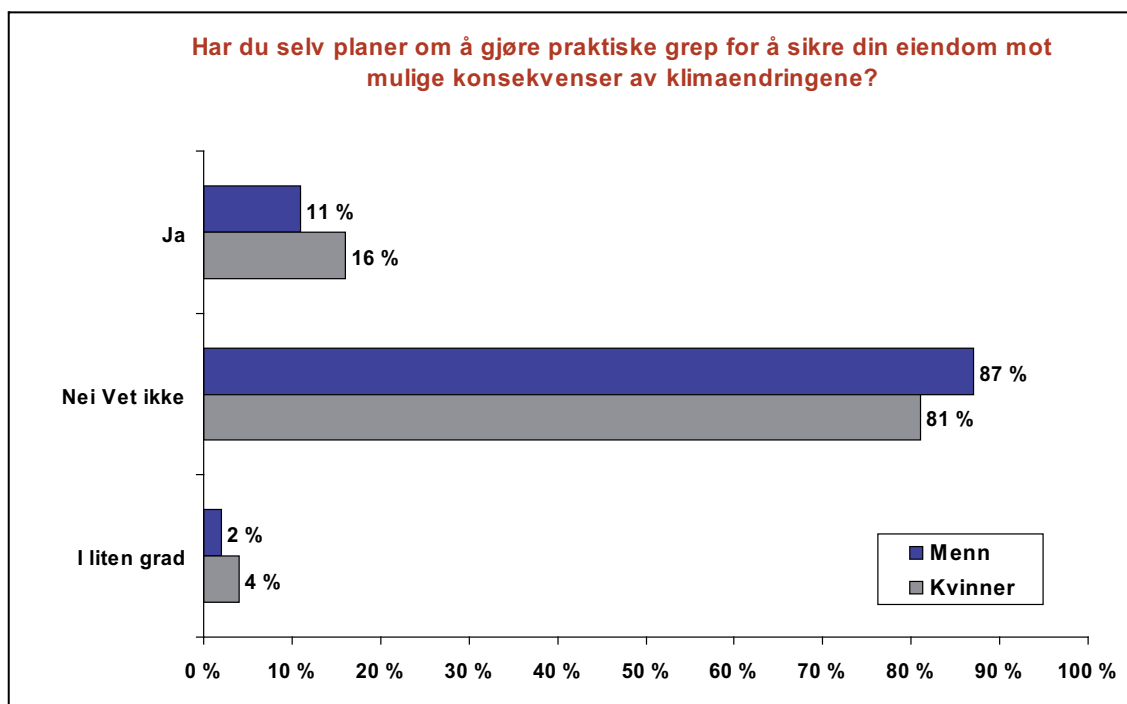
Effekt av klimaendringer på lokalmiljøet

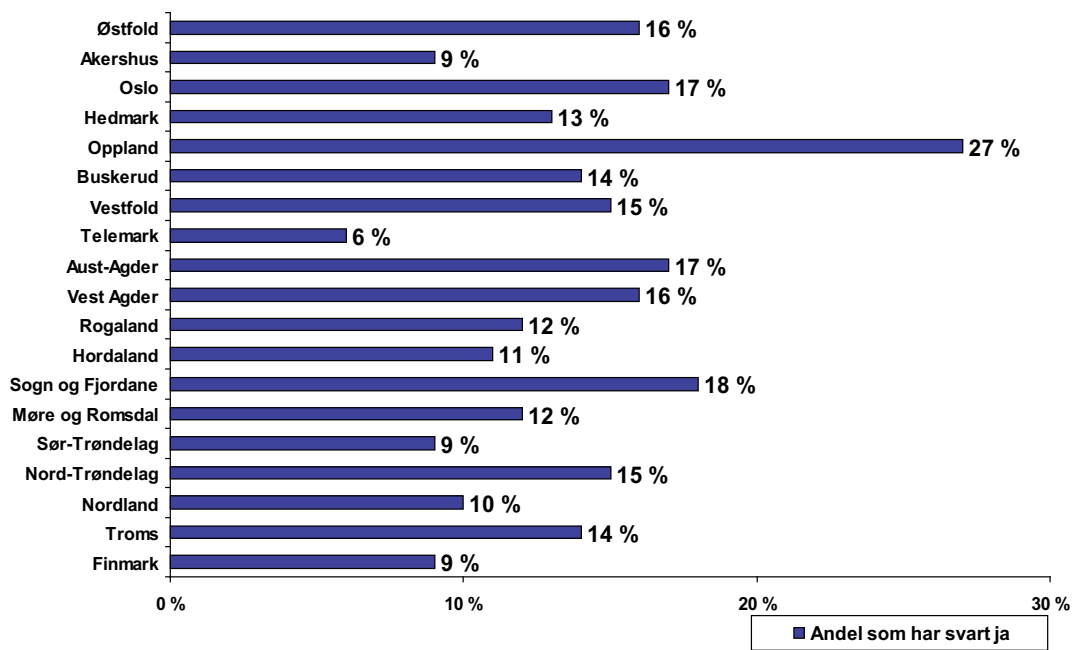
I hvilken grad tror du at klimaendringene vil påvirke ditt lokalmiljø?

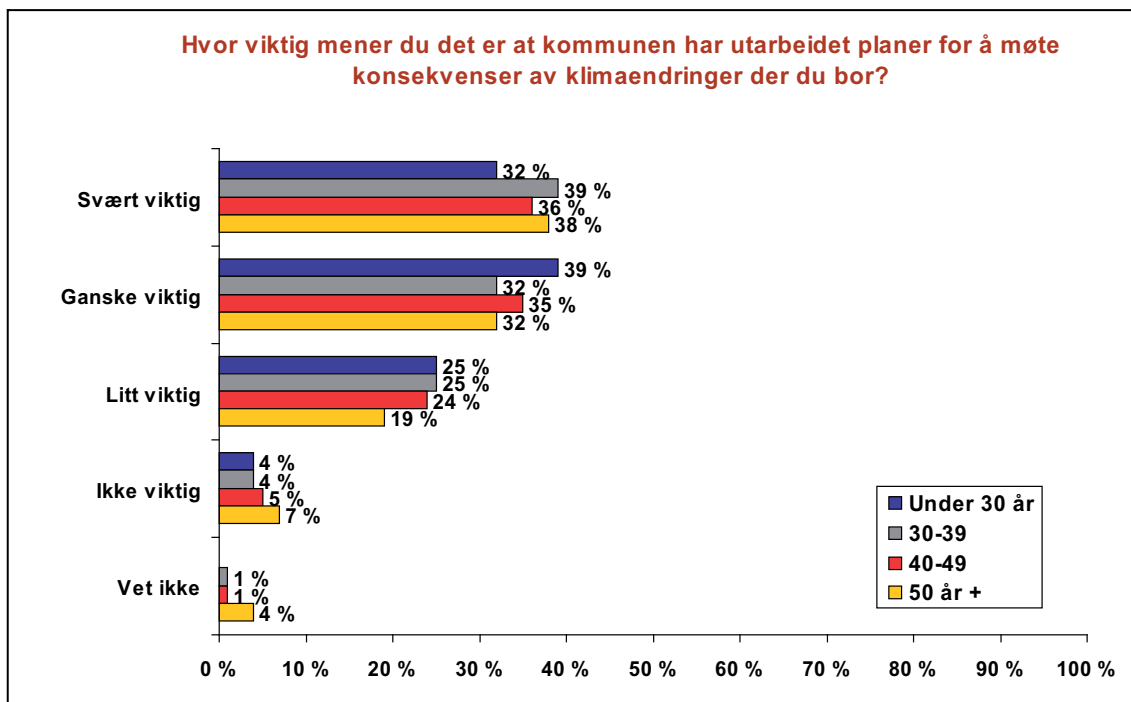
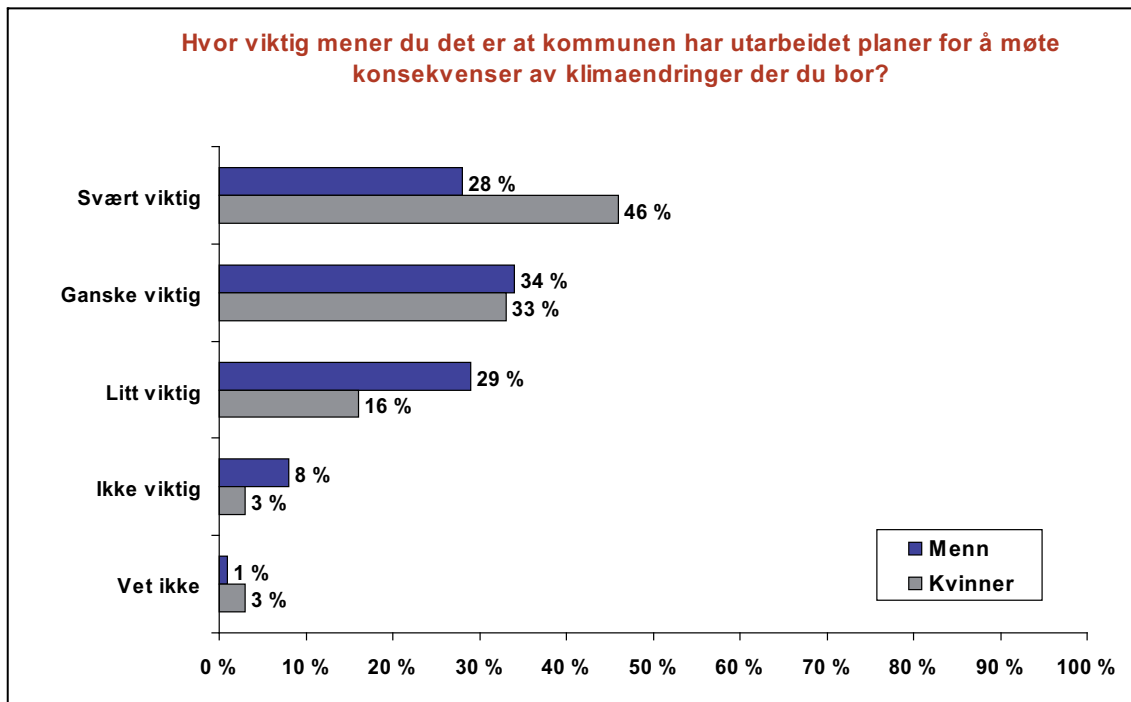
Sikring av egen eiendom

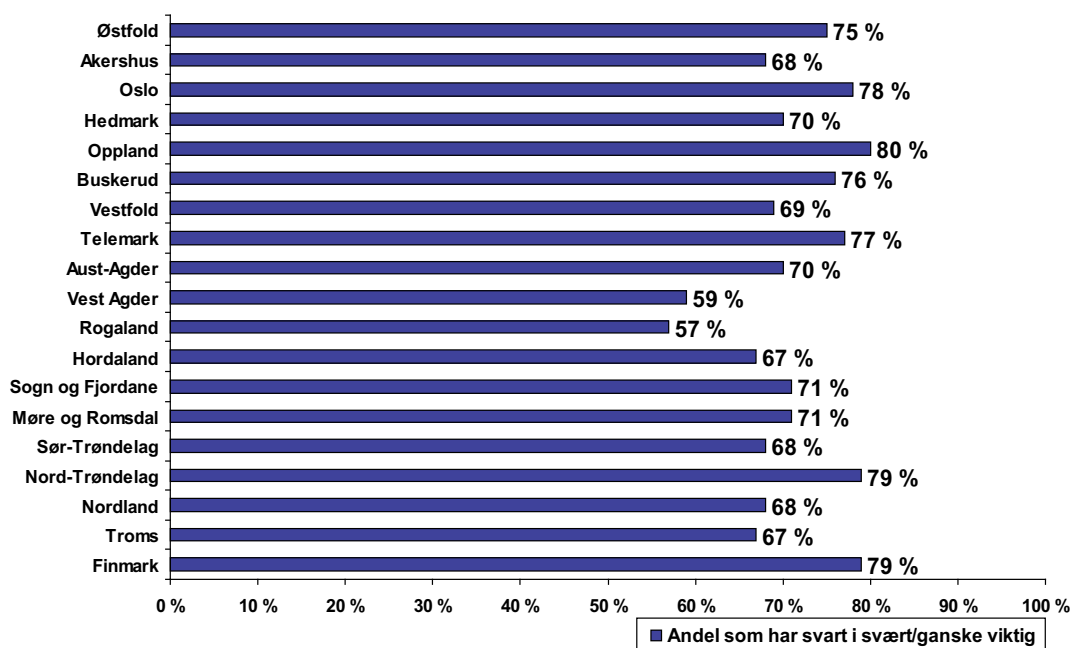
Har du selv planer om å gjøre praktiske grep for å sikre din eiendom mot mulige konsekvenser av klimaendringene?

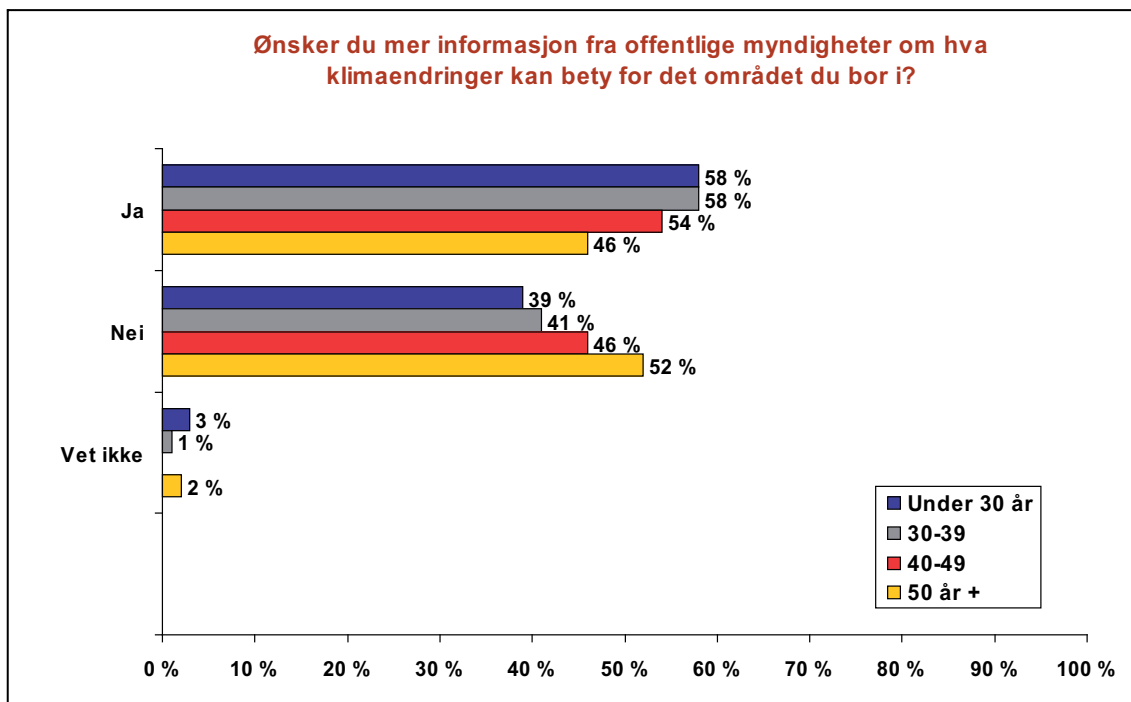
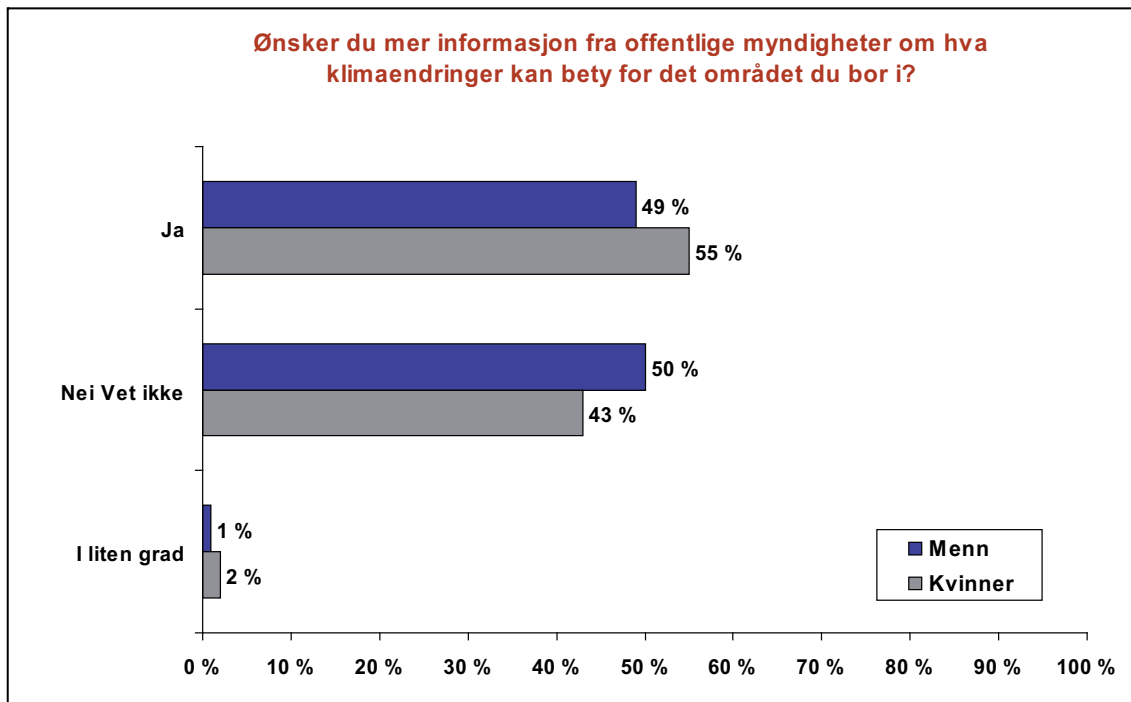
Kommunale planer for å møte konsekvensene

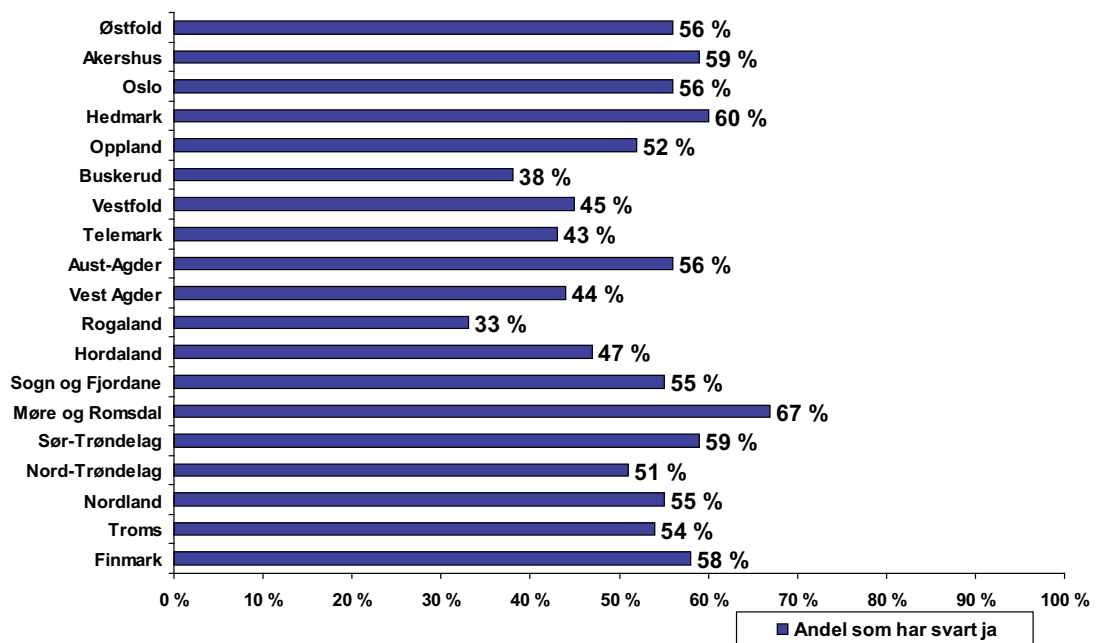
Hvor viktig mener du det er at kommunen har utarbeidet planer for å møte konsekvenser av klimaendringer der du bor?

Behov for informasjon

Ønsker du mer informasjon fra offentlige myndigheter om hva klimaendringer kan bety for det området du bor i?

Vedlegg 2: Spørreskjema

I hvilken grad vil du si at du tror på det som sies om at vi allerede er i ferd med å se konsekvensene av klimaendringer? *Er det i stor grad, i noen grad, i liten grad eller ikke i det hele tatt?*

- I stor grad
- I noen grad
- I liten grad
- Ikke i det hele tatt
- Vet ikke

Tror du at klimaendringene vil føre til uheldige konsekvenser for samfunnet vårt eller tror du at det ikke vil ha noen spesielle konsekvenser?

- Føre til uheldige konsekvenser
- Ingen spesiell konsekvenser
- Ikke sikker/vet ikke

I hvilken grad vil du si at du er bekymret for konsekvensene klimaendringene kan få for deg og din familie? *Er det i stor grad, i noen grad, i liten grad eller ikke i det hele tatt?*

- I stor grad
- I noen grad
- I liten grad
- Ikke i det hele tatt
- Vet ikke

I hvilken grad tror du at klimaendringene vil påvirke ditt lokalmiljø? *Tror du det vil være i stor grad, i noen grad, i liten grad eller ikke i det hele tatt?*

- I stor grad
- I noen grad
- I liten grad
- Ikke i det hele tatt
- Vet ikke

Har du selv planer om å gjøre praktiske grep for å sikre din eiendom mot mulige konsekvenser av klimaendringene?

- Ja
- Nei
- Vet ikke

Hvor viktig mener du det er at kommunen har utarbeidet planer for å møte konsekvenser av klimaendringer der du bor? Er det svært viktig, ganske viktig, litt viktig eller ikke viktig?

- Svært viktig
- Ganske viktig
- Litt viktig
- Ikke viktig
- Vet ikke

Ønsker du mer informasjon fra offentlige myndigheter om hva klimaendringer kan bety for det området du bor i?

- Ja
- Nei
- Vet ikke

